

SECTION 4.

MANAGEMENT, PUBLIC MANAGEMENT AND ADMINISTRATION

DOI 10.36074/logos-14.02.2025.010

МЕХАНІЗМИ ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В КОНТЕКСТІ ДЕРЖАВНОЇ РЕГУЛЯТОРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Баряхтар Марина Петрівна¹

---

1. здобувачка ступеня доктора філософії PhD
зі спеціальності 281« Публічне управління та адміністрування, аспірантка
Національний університет «Львівська політехніка», Львів, УКРАЇНА
ORCID ID: 0009-0001-3366-5143

Сучасні соціально-економічні виклики в Україні вимагають вдосконалення державної регуляторної системи, у якій податкове регулювання виступає ключовим елементом формування стабільної економічної бази. З огляду на глобалізацію, інтеграцію до світового ринку та вплив кризових явищ, механізми податкового регулювання не повинні лише забезпечити ефективну мобілізацію фінансових ресурсів, але й стимулювати розвиток малого та середнього бізнесу, створювати сприятливі умови для залучення інвестицій та сприятливих фінансових підтримок соціально важливих ініціатив.

Розробка та впровадження дієвих механізмів податкового регулювання дозволить гармонізувати державну регуляторну політику, підвищити конкурентоспроможність економіки України та забезпечити її стійкість у мінливих умовах глобального середовища. Особливого значення має адаптація податкової політики до вимог сучасності, зокрема шляхом впровадження цифрових інструментів адміністрування податків, процедур прозорості та інтеграції міжнародної практики. Це дозволить посилити довіру бізнесу до податкової системи, порушити тінізацію економіки та забезпечити стабільний економічний розвиток.

Податкове регулювання є невід'ємною частиною загальної регуляторної політики держави, порушеною на основні економічні процеси, виключно з бюджетним балансом, інвестиційними потоками, а також соціальною справедливістю. За умов постійної трансформації економіки України в напрямку інтеграції, податкова політика набуває нового змісту, залишаючи

фактором стабілізації та підвищення ефективності державного євроуправління [4, 5]. Також важливим є й те, що податкове регулювання дозволяє державі оптимально розподіляти фінансові ресурси, виконуючи при цьому як фіскальну, так і стимулюючу функцію. Таке регулювання є механізмом, що дозволяє забезпечити сталий розвиток економіки та соціального захисту населення, особливо в сучасних умовах, пов'язаних із викликаним станом та відновленням економіки після кризових явищ [3].

У контексті соціально-економічних та політичних викликів, що стоять перед Україною, податкове регулювання набуває особливого значення як ефективний інструмент державного управління та стабілізації економіки. Роль податкового регулювання є визначальною в умовах, коли країна стикається з наслідками воєнних дій, вимушеної трансформації ринкових механізмів та забезпечення модернізації економічної політики для відповідності міжнародним стандартам і умовам, зокрема Угоди про асоціацію з Європейським Союзом [1, 3, 5].

Сучасна система податкового регулювання України повинна забезпечити виконання кількох важливих функцій: фіскальної, стимулюючої та регуляторної [2, 4]. По-перше, це фіскальна функція, яка спрямована на забезпечення стабільного фінансування державного бюджету та забезпечення виконання соціальних зобов'язань перед громадянами. В умовах підвищених видатків на оборону та відновлення інфраструктури, саме податкове нарахування є єдиним з основних статей державного доходу, що дозволяє підтримувати соціальні зобов'язання перед населенням, зокрема ветеранами, переселенцями та найбільш вразливими категоріями [1,3].

По-друге, податкове регулювання слугує стимулюючим механізмом для залучення інвестицій, розвитку підприємництва та підтримки малого і середнього бізнесу, який є основою економічного зростання в умовах післявоєнної відбудови [2, 4]. За податкових пільг та сприятливих умов оподаткування держава може стимулювати внутрішній попит, сприяти зростанню зайнятості та підтримувати розвиток інноваційних секторів економіки, що є ключовими для конкурентоспроможності країни на міжнародному рівні.

Третім аспектом групи є регуляторно-контролююча функція податкового механізму, яка дозволяє забезпечити податкову дисципліну, скорочувати масштаби тіньової економіки та підвищувати прозорість фінансових потоків [3,5]. На сьогодні, в умовах інституційної слабкості та розширених випадків усунення податків, податкове регулювання має забезпечити ефективний нагляд за дотриманням податкових норм та стимулювати відповідальність бізнесу.

SECTION 4.

MANAGEMENT, PUBLIC MANAGEMENT AND ADMINISTRATION

Таким чином, комплексний підхід до податкового регулювання сприяє не лише вирішенню актуальних економічних проблем, але й формуванню довгострокової стабільності в умовах європейської інтеграції та міжнародних економічних відносин [1, 5].

Для ефективного функціонування податкової системи необхідно не тільки формально забезпечувати виконання основних функцій, але й удосконалювати її відповідно до динаміки зовнішніх і внутрішніх змін. На практиці це означає поступове впровадження реформ, які б орієнтувалися на податкову прозорість, зниження адміністративного тиску на бізнес та збільшення стимулюючих інструментів для підприємництва. виключно того, важливою є орієнтація на принципи справедливості та рівності в оподаткуванні, що сприятиме побудові довіри між платниками податків та державою.

Іншою важливою умовою успішного податкового регулювання є посилення боротьби з тіньовою економікою, зокрема через підвищення податкової культури, посилення відповідальності за усунення від сплати податків та розробку механізмів підтримки добросовісних платників. Це забезпечити стійку основу для подальшого зростання та ефективного використання податкових надходжень.

Податкове регулювання в Україні є невід'ємною складовою державної регуляторної системи, що змінює ключову роль у забезпеченні економічної стабільності та сталого розвитку. У сучасних умовах, що характеризуються масштабними викликами, пов'язаними з війни, реформуванням державного управління, інтеграцією до європейського співтовариства та забезпечення реагування на глобальні економічні зміни, податкова система потребує стратегічного переосмислення.

Оптимізація фіскальної функції є першочерговим завданням для стабільного фінансування державних потреб, особливо в умовах збройного конфлікту та масштабного відновлення інфраструктури. Водночас, стимулювання інвестицій і підприємництва виступає основою для економічного зростання, оскільки сприятливий податковий клімат дозволяє залучати внутрішніх і зовнішніх інвесторів, забезпечуючи підтримку малого та середнього бізнесу як основного драйвера економіки.

Важливим напрямком є посилення контролю за податковими надходженнями та боротьба з тіньовою економікою, яка суттєво підтримує економічний потенціал країни. Запровадження нових технологій адміністрування податків, підвищення прозорості та відповідальності з боку платників податків також зменшити рівень зниження від сплати податків та покращити податкову дисципліну[1].

Окрему увагу слід приділити європейській інтеграції та відповідності податкової системи міжнародним стандартам. Гармонізація податкового законодавства із вимогами ЄС створити основу для зміцнення економічного співробітництва з міжнародними партнерами, покращити прозорість податкової політики та сприяти сталому розвитку.

Таким чином, ефективне податкове регулювання є не лише інструментом мобілізації ресурсів, але й потужним важелем стимулювання економічного розвитку, підвищення інвестиційної привабливості та зміцнення державних інституцій. Впровадження комплексних змін у податкову політику та практикуючий розвиток України успішно долати сучасні виклики, забезпечуючи фінансову стабільність, конкурентоспроможність економіки та стабільний розвиток довгострокової перспективи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- [1] Теремецький В., Свіщук І. (2022). Податкова політика України в умовах військового стану. *Політичні дослідження*, (3), 15–22. <https://doi.org/10.31713/polres.2022.3.5>
- [2] Лагодієнко Н., Пожидаєва М., Крилов Д. (2022). Діджиталізація податкового адміністрування в Україні: ризики та можливості. *Управління і розвиток інфраструктури*, (44), 443–450. <https://doi.org/10.15544/mts.2022.44>
- [3] Шило Ж. (2024). Система оподаткування України в умовах воєнного стану: недоліки та перспективи. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування*, (105), 5–10. <https://doi.org/10/ve1202429>
- [4] Світличний О. М., Іванова Г. В. (2020). Реформа податкової системи України: досвід останніх років. *Економічний аналіз*, (25), 5
- [5] Гринько О., Петров В. (2021). Ефективність міжнародного досвіду податкових реформ для України. *Інвестиційний менеджмент та фінансові інновації*, 17(2), 234–239.

